

JULKAISTU 11.5.2015

JÄNKÄVIESTI 3/2015:

- Halpuutus ja reiluutus puhuttivat yhä kevätkokouksessa
- Pajulammen tila palkittiin työssäoppimispaikkana
- Pääkirjoitus: Hyvän asian puolesta on mukava kampanjoida
- Pyttipannua pilkkahintaan
- Maaseutunuoret Levillä - koko Lappi edustettuna!
- Jänkäviesti kylässä: MTK-Ranua tempaisi vappuna

HALPUUTUS JA REILUUTUS PUHUTTIVAT YHÄ KEVÄTKOKOUKSESSA

MTK-Lapin kevätkokous Rovaniemellä pohti MTK:n reiluutuskampanjan tuloksia ja suomi tiukasti S-ryhmän tekemää ruuan halpuutusta. Aiheet olivat ajankohtaisia, sillä kevään kynnyksellä S-ryhmä halpuuttaa jälleen, nyt S-marketeissa.

Teksti ja kuvat: Auni Vääräniemi

MTK repi pelihousunsa jo talvel-
la, kun halpuutus-kampanjan en-
simmäinen aalto alkoi. Järjestössä

on koettu halpuuttamisen pilkkaavan ruokaa. Televisiokanavilla pyörineet mainokset löivät vettä kiukaalle, sillä niissä eri alojen ihmiset päivittelivät maidon korkeaa hintaa. Vastaansa kampanja sai esimerkiksi vihreän kortin leikkauskampanjaa.

”Puhe ei elätä, vaan eurot. MTK:n reiluutusprotestilla oli tarkoitus tuoda esille kaikkien etua siinä että suomalainen kauppias ja viljelijä olisivat kavereita”, kevätkokouksessa alustanut MTK:n järjestöjohtaja *Matti Voutilainen* sanoi.

Osuuskauppa Arinan Lapin aluevastaava *Matti Puranen* tuli MTK-Lapin kevätkokoukseen keskustelemaan, mitä halpuutuksella alun perin tarkoitettiin. Hän kävi myös huhtikuun lopussa tutustumassa lopussa Rovaniemellä pidettyyn reiluutuskampanjaan.

Purasen mukaan halpuutuksen lähtökohtana on ajatus, että ruoka on kallista. Viestintä taas on vaikea asia, eikä sillä voi joka suuntaan miellyttää. Kenttäväelle halpuutuskampanjan mainonnan sisältö tuli myös yllätyksenä. Halpuutus on tapahtunut kaupan omilla rahoilla, hän vakuutti.

”Tehostamme kaikin tavoin toimintaamme, kuten logistiikan kautta. Myös mainontaa käytämme vähemmän”.

MTK-Lapin kokousväki grillasi Matti Purasta kaupan asenteesta. Ihmeteltiin, kuka vie euroja välistä tuottajan ja kaupan välillä, miksi Suomessa on kauppaneliöitä 60 miljoonan hengen väkiluvulle ja miksi tuottajan pitää olla ainoa, joka joustaa.

”En valitettavasti tiedä”, silminnähden pahoillaan ollut Muranen pystyi vastaamaan.

Eläinsuojelulainsäädännön valmistelu huolettaa

Kotimaisen ruuan ja tuottajien aseman lisäksi kevätkokouksessa käytiin vilkas keskustelu muun muassa maatalouspolitiikasta, eläinsuojelulainsäädännön valmistelusta, jäsenmaksujen laskutuksesta ja metsäasioista. Maatalouspolitiikan uudistuksen eteenpäin vieviä vaikutuksia ei voida tietää vielä nyt, mutta hankaluuksia se on jo aiheuttanut suomalaistuottajille. Viljelijätukien haku käynnistyi tänä vuonna yskähdellen ja tukieuroja maksetaan kuluvana vuonna aiempaa myöhempään. Tuottajien tulee jo hyvissä ajoin ottaa pankkiin yhteyttä tukihäiriöiden vuoksi. Pankkien perussävy on ollut myönteinen.

Järjestöjohtaja Voutilaisen mukaan MTK haluaa olla aktiivisesti mukana rakentamassa uutta hallitusohjelmaa. Pääosassa ovat esimerkiksi biotalous, byrokratian purku ja toimiva eläinsuojelulain uudistus. Eläinsuojelulainsäädännön valmistelussa on kuultu kirjavaa ja suurta joukkoa toimijoita.

”Silmille pantavaa valmistelutyössä ei ole eläinten hyvinvointi, vaan se, että valvonta olisi helppoa, yksinkertaista ja selkeää”, *Matti Rissanen* kritisoi.

Kokousväkeä huolestutti, kuka suojelee viljelijöitä valmistelutyön yhteydessä, koska valmistelussa on hyvin laajapohjainen lausunnonantajien joukko. Viljelijäjärjestöjä mukana on vain kaksi.

MTK:n viime vuotta leimasi järjestöuudistus. Yhdistystasolla tämä on tuottanut päänvaivaa jäsenmaksujen keräämisessä, joka ei ole sujunut aivan kivuttomasti. Epäselvyyksiä aiheuttaa myös se, että potentiaaliset jäsenet eivät aina tiedä, kuuluako tuottajayhdistykseen vai metsänhoitoyhdistykseen.

Lähtökohtaisesti kuulutaan molempiin. Metsänhoitoyhdistyksen kautta saa metsäedunvalvonnan ja tuottajayhdistyksiltä kaiken muun edunvalvonnan.

Viime vuonna epäselvyyksiä jäsenmaksuissa tuli esimerkiksi siinä, että toinen jäsenmaksupaista tuli Mainion välissä kirjeessä. Järjestö pyrkii käyttämään edullisemmat joukkopositukset kaikin tavoin hyväkseen.

PAJULAMMEN TILA PALKITTIIN TYÖSSÄOPPIMISPAIKKANA

MTK ja Suomen maatalousalan oppilaitokset palkitsevat vuosittain esimerkillisen työssäoppimispaikan. MTK-Lappi palkitsi Pajulammen tilan kevätkokouksessa.

Kaisa Karhula ja Jouko Nurmela viljelevät 47 lypsylehmän tilaa Rovaniemen Auttissa. Heidän tilansa on toiminut esimerkillisenä työssäoppimistilana harjoittelijoille.

Kunniakirjan ja kirjapalkinnon luovuttivat *Esa Säkkinen* Lapin ammattiopistosta ja MTK-Lapin toiminnanjohtaja *Kaija Kinnunen*.

Pääkirjoitus: HYVÄN ASIAN PUOLESTA ON MUKAVA KAMPANJOIDA

Huhtikuun lopussa vedetty kampanja ”Miksi se joka tekee eniten saa vähiten” antoi hyvän esimerkin siitä, että kylmästä ja kosteasta säästä huolimatta hyvän asian puolesta kampanjointi saa viljelijät palelemaan kolmeksi tunniksi Lordi-aukiolle kuluttajia jututtamaan.

Oliko tämä hyvä vastapaino jokapäiväiselle navetassa puurtamiselle, kuitenkin kuluttajatyötä on melko hankala tehdä lehmien seasta. Mielipiteen ilmaisu voi mennä perille korkeintaan puolisolalle, työtoverille.

Vaikka viljelijän työ on meille monelle kutsumusammatti, monen pojan haave päästä ajamaan koneita ja lehmät voivat mennä hevosien korvikkeena heppatyöille, niin viljeleminen ei kuitenkaan voi olla harrastus, vaan siitä on saatava elanto perheelle.

Juhani Lampela luovutti kampanjan vetoomuksen Osuuskauppa Arinan Matti Puraselle ja K-Supermarketin kauppiaille Kari Mettiäiselle.

Ei se kaupan roolikaan ole helppo. Taakse ovat jääneet tutut nousu- ja laskukaudet, mutta kuinka reagoida kahteen peräkkäiseen ostovoiman laskuun ja nettikauppaan. Olisiko isojen kauppojen aika ohi, siirtykö kauppa nettimaailmaan? Voi olla, että tulevaisuudessa kuluttajat tilaavat elintarvikkeet netistä suoraan keittiöönsä, jolloin kauppakäynnit muodostuvat korkeintaan sosiaalisiksi tapahtumaksi. Ompeluseuroihinkin voi mennä tuulipuku päällä, ei se ole pelkkä kauppa-asuste.

Kauppakiinteistöt on silti kuuletettava tavalla tai toisella, ja mieluummin rahalla. Elintarvikeketjussa tuotteiden esille laitto ja mainonta jäävät kaupalle tai kauppiaille. Eli suomeksi sanottuna kauppias on kuninkaan paikalla siinä, mitä tuotteita kuluttajat tulevat ostamaan. Tilojen suoramyyntillä on ruuantuotannossa oma osansa, mutta se ei varmasti pelasta kaikkia meitä tuottajia. Tilamyynti jokaisessa niemessä ja notkossa ei kuitenkaan onnistu näin harvaan asutussa maassa.

Mitä seuraavaksi? Suomalaisen Työn Liiton julkaiseman tutkimuksen mukaan yli 70 prosenttia kuluttajista olisi valmis maksamaan 10 prosenttia enemmän suomalaisista tuotteista ja palveluista. Sanoista tekoihin. Arvoisat kauppiaat, teillä on lupa periä suomalaisuudesta.

Terveisin MTK-Lapin puheenjohtaja,

Kuluttaja *Juhani Lampela*

PYTTIPANNUA PILKKAHINTAAN

Yhtäaikaisesti kaikkiaan 20 paikkakunnalla järjestetty MTK:n ”Miksi se joka tekee eniten saa vähiten” –protesti oli menestys myös Rovaniemellä. Protestilla kuluttajille havainnollistettiin tuottajahinnan epäreilun alhaista osuutta ruuan hinnassa.

Teksti ja kuvat: Auni Vääräniemi

Kylmänä ja harmaana huhtikuun lopun maanantaiaamuna koottiin jännittynein mielin pyttipannukojua Rovaniemen Lordi-aukiolla. Parin tunnin päästä oli aika kohdata kuluttajat, ruuansyöjät – ja media. Aiheena oli tuottajien saama ruuanhinnan epäreilu osuus.

Kristallinkirkkaana tavoitteena oli saada pyttipannuannoksen ostavat ihmiset reiluuttamaan eli maksamaan annoksesta enemmän kuin pyydetty 30 senttiä, joka on tuottajan saama osuus myytävänä olleesta ruuasta.

Kokiksi tapahtumaan saatu kahden muurikkapanun maestro *Marko Salonen* ryhtyi valkoinen hattu päässä keikkuen paistamaan pyttipannua lähes tuntia ennen varsinaista myyntiaikaa. Maukkaat tuokset houkuttelivat samantien ihmisiä kujan ympärille pyöriskelemään.

Pöydät vihreine liinoineen, esitteet pinkoissaan, kassa pohjineen ja ennen kaikkea reippaat MTK-tuottajat useasta yhdistyksestä olivat valmiina täsmälleen kello yhdeltätoista, mutta niin olivat nälkäiset pyttipannun ostajatkin kiemurtelevassa jonossa.

”Miten tämä on niin halpaa?”, oli usein jonottajan ihmetyksen aiheena. Tuottajilla oli vastaus valmiina, mutta myös vastakysymys – onko tämä reilua? Kysyttiin, vetääkö joku välistä ja selitettiin, että eivät tuottajat halua ruuan hinnan nousevan kuluttajien kustannuksella. Haluamme vain reilun, meille kuuluvan osan ruuan hinnasta.

Eivät kaikki toki niin suopeasti ajatukseen suhtautuneet. Heitäkin pyydettiin miettimään, miksi ruoka maksaa niin paljon enemmän kuin sen alkutuottaja saa raaka-aineesta. Käteen annettiin MTK:n opaslehtinen ruuan hinnan muodostumisesta.

Tukensa ruuantuottajille pystyi antamaan myös allekirjoittamalla vetoomuksen, jossa vaaditaan reilumpaa hintaa alkutuottajan työlle. Vetoomukset on toimitettu kauppiaille.

Elisa Kangas kauhoo pyttipannua nälkäisille.

Rovaniemellä reiluutuskampanja oli käynnissä kello 11–14. Suurin ruuhka-aika oli sopivasti lounaan aikoihin, yhdentoista ja kahdentoista välillä. Pyttipannua myytiin kaikkiaan 420 annosta. Niiden keskihinta kohosi kävijöiden reiluuttamisen ansiosta 30 sentistä 79 senttiin. Tämä kertoo siitä, että sanomaa kuunneltiin.

Tohinaa kävivät seuraamassa Osuuskauppa Arinan Lapin aluevastaava *Matti Puranen* ja K-Supermarket Kauppatorin kauppias *Kari Mettiäinen*. Samalla MTK-Lapin puheenjohtaja *Juhani Lampela* luovutti valtakunnallisen maanviljelijöiden tuottajahintaprotestin kannanoton kaupan johdoille.

”Tuottajahinnat pitäisivät olla enemmänkin esillä. Kotimaisia tuotteita pitää tukea kaikin keinoin”, innostuneen oloinen Mettiäinen kertoi. Muranen korosti omalta osaltaan, että Arinassa ruuan kotimaisuusaste on korkea.

MAASEUTUNUORET LEVILLÄ - KOKO LAPPI EDUSTETTUNA!

Vasta toisen kerran järjestetty Lapin maaseutunuorten Kevättrieha kohtaisi käsitämättömän suosion osallistujamäärällä mitattuna. Levillä temmelsi huhtikuun lopussa yli 60 maaseutunuorta ja nuortenmielistä. Ikärajaa ei ollut, koska Lapisahan me olemme kaikki samassa veneessä.

Teksti ja kuvat: Auni Vääräniemi

Kevättriekkujen joukkio kokoontui ryhmäkuvaan Tonttulan maisemiin. Monta on tonttua tässäkin.

Kevättriehan päällimmäinen tavoite on koota lappilaiset maaseutunuoret yhteen. Verkostoituminen, tuulettuminen ja rentoutuminen yhdessä samanhenkisten virkaveljien ja -siskojen kanssa täytti nytkin kolmipäiväisen tapahtuman.

Aloituspäivänä torstaina osallistujat kulkeutuivat Kittilän Leville parhaaksi katsomallaan tavalla. Etelästä päin mukaan tulleista leijonanosa valitsi yhteiskuljetuksen eli rattoisan linja-automatkan. Levillä majoittuminen ja sijoittuminen tapahtui aivan sen ytimeen alppimaistyyllisessä kylässä. Break Hotel Sokos sai kunnian olla Kevättriehan päänäyttämönä.

Ei pidä vähätellä päiväohjelman täyttäneitä asiantuntijakavalkaadia ja

Rauno Sipilä ja Esa Kiviniemi asiallisina.

sen ajankohtaisia esitelmiä rahoituksesta, rehuista, vakuutuksista ja muista maatilallista koskevista tekijöistä. Aiheista virisi kiperiä kysymyksiä ja tarkennuksia, miten juuri omalle tilalle asiat sopisivat. Mutta maaseutunuorten ja nuortenmielisten sisäinen peto syttyi todenteolla torstai-illan kovassa keilaturnauksessa. Siinä jyvät erotettiin akanoista ja tasaista oli.

Ainon kausi päättyy johtokunnassa

Varsinaisessa MTK-järjestöasiassa lauantaina päästiin puhumaan siitä, mikä merkitys maaseutunuorten edustuksella on MTK-Lapin johtokunnassa ja MTK:n maaseutunuorten valio-kunnassa.

”MTK-Lapin johtokunta kokoontuu viisi-kuusi kertaa vuodessa. Johtokunnassa toimiminen mahdollistaa asioiden edellä olemisen. Tunnen nyt paljon enemmän viljelijöitä kuin aiemmin pelkästään oman yhdistyksen parissa toimiessa”, maaseutunuorten edustajana MTK-Lapin johtokunnassa vaikuttava *Aino Kurtti* kertoi.

Aino on sääntöjen mukaisesti tänä vuonna erovuorossa, joten maaseutunuorten johtokuntapaikka vapautuu ensi vuoden alusta lähtien jollekin toiselle. Maaseutunuorten käytäntönä on, että mahdollisimman moni kiinnostunut pääsee vaikuttamaan.

Maaseutunuorten edustaja on nyt siis hakusessa.

Kevättriehan osanottajat päättivät, että yhdistykset voivat ilmoittaa maaseutunuorten paikasta kiinnostuneet nuorensa lokakuuisille PJ-päiville Sallaan. Tuolloin johtokunnat tekevät valintansa maaseutunuorten edustajasta.

Aino Kurtti ottaa paikasta kiinnostuneiden ilmoittautumisia vastaan tulevan kesän ylitse. Jänkäviesti taas haastattelee ehdokkaat mahdollisuuksien mukaan.

Seuraava Kevättrieha on Levillä 7.-9. huhtikuuta 2016!

Lisätiedot tulevat nettiin:

www.mtk.fi/lappi/maaseutunuoret

GALLUPPI MAASEUTUNUORILLE

Me kysyimme, lappilaiset maaseutunuoret vastasivat: 1) Kuinka onnelliseksi tunnet itsesi maataloustuottajana/ maatilän perillisenä? 2) Mitä odotat MTK:lta? 3) Mikä oli kiinnostavinta Kevättriehassa?

Teksti ja kuvat: Auni Vääräniemi

Jani Guttorm, maitotilan poika Utsjoki

- 1) Aika onnellinen. Sijainti on haastava kun ihmisiä on vähän. Nyt on vähän enemmän henkistä voimavaraa, kun ollut täällä ja tutustunut ihmisiin.
- 2) Edunvalvontaa. Myös tilojen tukemista. Tällaisia Kevättriehan kaltaisia tapahtumia esimerkiksi.
- 3) Hienointa on ollut tutustua Lapin maaseutunuoriin. On hieno nähdä, että nuoria oikeasti on.

Heini Holmberg, maidontuottaja Posio

- 1) Kyllä tunnen itseni onnelliseksi ja olen ylpeä työstäni. Ajat ovat haastavat, mutta siitä huolimatta täytyy pysyä tulevaisuuden suhteen positiivisella mielellä.
- 2) Odotan, että MTK ajaa meidän asioita, pitää etenkin meidän pohjoisen tuottajien puolta.
- 3) Parasta oli toisten tuottajien tapaaminen. Ohjelma oli hyvä ja sitä oli sopivasti.

Kalle Forsell, maidontuottaja Keminmaa

- 1) Onhan tämä hankalaa aikaa, kun poljetaan maidon hintaa alas. Muuten asiat ovat ihan kunnossa.
- 2) Etujen valvomista ja aktiivisuutta. Sekä yhdistykseltä että valtakunnan tasolta.
- 3) Olin ensimmäistä kertaa matkassa, oli mukava nähdä muita viljelijöitä ja miten muilla menee. Ihan hyvä kokonaisuus.

Jänkäviesti kylässä: MTK-RANUA TEMPAISI VAPPUNA

MTK-Ranua ponnisti vapunpäivänä pystyyn kuluttaja- ja konepäivän. Satakunta osallistujaa seurasi kiinnostuneena traktoreiden vetokisaa ja mais-teli emäntien paistamia lättyjä. Yhdistys tempaisi jo toisen kerran toukokuun alkajaiseksi.

Teksti ja kuvat: Auni Vääräniemi

Ranuan tuottajayhdistys jatkoi tapahtumalla toissavuonna elvyttämäänsä perinnettä. Eläinpuisto järjesti konetapahtumaa vappupäivänä 2000-luvun alulla. Se oli suosittu - niin myös se tuottajien järjestämä tapahtuma.

Leena Katajisto ja Arja Vakkuri lättyjen paistajana.

Sofia Romppainen

”Edellisellä kerralla eläinpuiston parkkialueella tungeksi yli 300 ranualaista. Nyt kylmä keväinen sää ei suosinut niin hyvin, mutta satakunta henkeä on arviolta ollut koolla”, puuhamies *Kullervo Palovaara* kertoi.

Järjestelyissä oli ensimmäistä kertaa mukana MTK-Ranuan upouusi sihteeri *Sofia Romppainen*. Aikuisopiskeluna AMK-agrologin tutkintoa tekevä maatalon tytär ei ollut ensimmäistä kertaa tulossa, sillä kokemusta tapahtumien tekemisestä on hänelle kertynyt niin 4H-yhdistyksen kuin Ranuan meijerin töissä. Sofian mielestä kuluttajatyö on tuottajayhdistyksen tärkeitä tehtäviä.

”Laadimme tapahtumaan elintarvikevisan, jossa kävijät veikkaavat erilaisten elintarvikkeiden alkuperää. Moni tuote on pakattu näyttämään kotimaiselta, mutta yllättävää kyllä, totuus on toinen”.

Traktorivetokisan, elintarvikevisan, lättyjen ja makkaran lisäksi nuorempia ranualaisia kävijöitä ilahduttivat poniratsastus ja polkutraktorit.

Sisarukset *Enni*, 5, ja *Ella*, 3, *Perätalo* olivat parin tunnin jälkeen jo läkähdyksissä kaikesta toiminnasta. Äiti *Piia Hujanenkin* oli tyytyväinen tapahtuman leppoisaan antiin.

Tapahtuma tulossa?

Kerro Jänkäviestille.

Lehti tulee kylään.

Enni ja Ella Perätalo tankkaavat.